

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-VI.431.2.4.2019.MP

Warszawa, 23 stycznia 2019 r.

**Pani
Halina Szuflińska
Kierownik
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Wąsewie
ul. Zastawska 13
07-311 Wąsewo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2234, z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kontroler Małgorzata Parzych – starszy inspektor wojewódzki przeprowadziła w dniach od 23 listopada 2018 r. do 29 listopada 2018 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Panią Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wąsewie (zwany dalej Ośrodkiem lub Organ).

Przedmiot kontroli obejmował sposób organizacji i realizacji przez gminę zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą, w przedmiocie ustalania uprawnień do funduszu alimentacyjnego oraz prawidłowości podejmowania działań aktywizujących wobec dłużników alimentacyjnych, które mają doprowadzić do wzrostu ściągальności należności wymienionych w art. 28 ust. 1 pkt 1-4 ustawy. Kontrolą objęto okres od 1 sierpnia 2016 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 23 listopada 2018 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsewie podjęte w zakresie organizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz w przedmiocie ustalania uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, natomiast **pozytywnie, pomimo stwierdzonych uchybień** ocenił podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

1. Organizacja realizacji zadania

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Halina Szuflińska – zatrudniona na tym stanowisku od 1 października 1990 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Obsługę finansowo-księgową Ośrodka prowadzi Skarbnik Gminy - Pani Anna Barbara Budniak. W kwestii tej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przyjęto Uchwałę Nr XII.95.2016 Rady Gminy w Wąsewie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie zapewnienia wspólnej obsługi finansowej jednostkom organizacyjnym Gminy Wąsewo zaliczanym do sektora finansów publicznych.

Ośrodek działa na podstawie Regulaminu organizacyjnego, wprowadzonego Pani Zarządzeniem Nr 2.2016 z dnia 31 marca 2016 r., gdzie uwzględniono realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Akt ten w Rozdziale II Organizacji wewnętrznej Ośrodka § 4 ust. 1 pkt 5 wyodrębnia stanowisko pracownika ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Natomiast zakres zadań tego stanowiska określono w Rozdziale III Zakresu działania stanowisk pracy § 11 Regulaminu.

Zgodnie z powyższym w strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębniono jednoosobowe stanowisko pracy do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Ustawowe zadania realizuje Pani na podstawie:

- upoważnienia Wójta Gminy w Wąsewie do realizacji zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji, wydanego na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Zarządzenie Nr 38/08 Wójta Gminy Wąsewo z dnia 8 sierpnia 2008 r.),
- upoważnienia nr 4/10 z 14 czerwca 2010 r. Wójta Gminy Wąsewo do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz do przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji dotyczących dłużników alimentacyjnych posiadających zaległości alimentacyjne za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Powyższe upoważnienie wydano na podstawie art. 8b i 8c, w związku z art. 8a.

Pracownik merytoryczny, realizujący bezpośrednio kontrolowane zadania – Pan Paweł Żebrowski – inspektor do spraw świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, na wniosek kierownika GOPS został upoważniony:

- na podstawie art. 4 ust. 3 i art. 12 ust. 2 ustawy do realizacji zadań z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego w postępowaniu z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynikających z przepisów ustawy, także do wydawania w tych sprawach decyzji (Zarządzenie Nr 55/08 Wójta Gminy Wąsewo z dnia 2 października 2008 r.).
- na podstawie art. 8b ustawy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji oraz na podstawie art. 8a do przekazywania informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, do biura informacji gospodarczej (Zarządzenie Nr 3/2012 Wójta Gminy Wąsewo z dnia 11 stycznia 2012 r.). Należy wskazać, że powyższe upoważnienie jest wadliwe, ponieważ przywołano nieprawidłową podstawę prawną, tj. art. 8a zamiast art. 8c w związku z art. 8a ustawy.

Należy przy tym podkreślić, że na podstawie art. 60 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U Nr 81,

poz. 530) obowiązującej od dnia 14 czerwca 2010 r. została znowelizowana ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U z 2009 r. Nr 1, poz. 7, z późn. zm.). W nowym brzmieniu ustawy został uchylony art. 4 ust. 3, zgodnie z którym nie ma obowiązku wydawania upoważnienia do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego w postępowaniu z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zatem upoważnienie funkcjonuje na podstawie nieobowiązujących już przepisów ustawy.

Pan Paweł Żebrowski zatrudniony został od 1 grudnia 2005 r. na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W trakcie kontroli ustalono, że pracownik posiada aktualny zakres czynności, w którym określono realizację kontrolowanych zadań, z wyjątkiem przekazywania do biura informacji gospodarczej informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego w razie powstania zaległości alimentacyjne za okres dłuższy niż 6 miesięcy, który to Pani uaktualniła 26 listopada 2018 r.

2. Ustalanie uprawnień do świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli złożono 67 wniosków o ustalenie uprawnień do świadczenia alimentacyjnego. Kontroli poddano 15 akt spraw świadczeniobiorców, które wybrano losowo, w tym po 5 z okresu świadczeniowego 2016/2017, 2017/2018 i 2018/2019. Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli – w badanych sprawach – wydano 16¹ decyzji w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 15 decyzji przyznających prawo do świadczeń i 1 decyzję zmieniającą prawo do świadczeń.

Postępowanie w sprawach o świadczenie z funduszu alimentacyjnego każdorazowo wszczynano na wniosek strony, co jest zgodne z art. 15 ustawy:

- 5 spraw na wniosek, którego wzór określał załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 2229), obowiązującego do 31 lipca 2017 r.,
- 10 spraw na wniosek, zgodny z wymogami określonymi w § 2 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467), obowiązującego od 1 sierpnia 2017 r. do nadal.

Wnioski zostały opatrzone datą wpływu do Ośrodka oraz podpisem osoby przyjmującej. Wszystkie skontrolowane wnioski zawierały wskazanie w oświadczeniu osób zobowiązanych do alimentacji na rzecz uprawnionych.

Do wniosków dotyczących ustalenia prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wnioskodawcy dołączyli wszystkie wymagane prawem zaświadczenia, oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia. W celu ustalenia poprawności

¹ Sprawy zakończone wydaniem decyzji nr: GOPS.4740.17.2016 z 05.10.2016 r., GOPS.4740.17.2016 z 15.03.2017 r., GOPS.4740.4.2016 z 03.10.2016 r., GOPS.4740.11.2016 z 04.10.2016 r., GOPS.4740.13.2016 z 04.10.2016 r., GOPS.4740.19.2016 z 05.10.2016 r., GOPS.4740.3.2017 z 26.09.2017 r., GOPS.4740.2.2017 z 26.09.2017 r., GOPS.4740.10.2017 z 27.09.2017 r., GOPS.4740.13.2017 z 27.09.2017 r., GOPS.4740.20.2017 z 13.11.2017 r., GOPS.4740.4.2018 z 17.10.2018 r., GOPS.4740.8.2018 z 17.10.2018 r., GOPS.4740.13.2018 z 17.10.2018 r., GOPS.4740.18.2018 z 18.10.2018 r. i GOPS.4740.20.2018 z 23.10.2018 r.

zawartych we wnioskach danych osobowych potwierdzających tożsamość wnioskodawców oraz członków ich rodzin, korzystano z usługi rejestru PESEL udostępnionej w ramach CSIZS Emp@tia. Natomiast w Centralnej Bazie Beneficjentów weryfikowano informacje potwierdzające złożenie, bądź brak złożenia wniosków do innych gmin.

Jednostka kontrolowana, niezależnie od dokumentów dołączonych przez wnioskodawców, samodzielnie pozyskiwała informacje o dochodach, wysokości składki na ubezpieczenie społeczne i należnych podatkach wnioskodawców oraz członków ich rodzin za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CSIZS Emp@tia. Analogicznie pozyskiwano dane o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, co jest niezbędne przy ustalaniu dochodów i zgodne z wymogami art. 15a ust. 1 pkt 3 ustawy.

W 15 badanych sprawach świadczenia przyznano osobom, które spełniały kryteria dochodowe do otrzymania przedmiotowych świadczeń (miesięczne dochody na osobę w rodzinie nie przekraczały kwoty 725 zł – art. 9 ust. 2 ustawy). Prawo do świadczeń przyznawano osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Kwoty świadczeń przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł. na dziecko do ukończenia 18 lat lub starsze – do ukończenia 25 lat, jeżeli uczyło się w szkole lub szkole wyższej. We wszystkich poddanych kontroli sprawach prawidłowo wyliczono dochód rodziny. Prawo do świadczeń ustalano terminowo, zgodnie z art. 20 ust. 4-8 ustawy.

W postępowaniu zakończonym wydaniem decyzji nr GOPS.4740.17.2016 zmieniono wysokość przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na skutek podniesienia wysokości zasądzonych alimentów. Na podstawie orzeczenia sądu, od 12 grudnia 2016 r., wysokość zasądzonych alimentów została podwyższona z 450 zł na kwotę 500 zł. Oznaczało to w tym przypadku, że wysokość przysługujących alimentów, zmieniała się nie od pełnego miesiąca lecz od konkretnie określonego dnia. Jednostka kontrolowana wydając powyższą decyzję zmieniającą, ustaliła wyższą kwotę świadczeń z funduszu alimentacyjnego od 1 grudnia 2016 r., podczas gdy należało to uczynić od 12 grudnia 2016 r. W toku analizy tej sprawy stwierdzono, że w okresie od 1 do 11 grudnia 2016 r. zostały nienależnie wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Analiza wypłat wykazała, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego w badanych sprawach wypłacano w terminie zgodnym z przepisami ustawy oraz wysokością ustaloną w wydanych w tych sprawach decyzjach administracyjnych.

Na podstawie analizy decyzji administracyjnych pod kątem zgodności z art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (dalej k.p.a.) ustalono, że we wszystkich wydanych decyzjach administracyjnych prawidłowo został oznaczony organ administracji publicznej upoważniony do jej wydania, tj. Wójt Gminy Wąsewo. Decyzje zawierały także datę ich wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie oraz pouczenie, czy i w jakim trybie służy od nich odwołanie. Decyzje wydane od dnia 1 czerwca 2017 r. zawierały w pouczeniu także informacje o możliwości oraz skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, co jest zgodne z art. 127a k.p.a. Wszystkie decyzje zawierały podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji. Ponadto wszystkie decyzje przyznające prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zawierały informację o terminie i sposobie wypłaty świadczenia.

Skontrolowane decyzje (za wyjątkiem decyzji zmieniającej nr GOPS.4740.17.2016) nie zawierały jednak uzasadnienia prawnego. Ponadto decyzja nr GOPS.4740.3.2017, w której

przyznano świadczenie z funduszu alimentacyjnego na osobę uprawnioną w wieku od 18 lat do ukończenia 25 r. życia do 31 sierpnia 2018 r., nie zawierała także uzasadnienia faktycznego. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy świadczenia przyznawane są na okres świadczeniowy, który trwa od 1 października do 30 września kolejnego roku kalendarzowego. Zatem, jeżeli świadczenia nie zostały przyznane na cały okres świadczeniowy należało tą sytuację uzasadnić. Z art. 11 k.p.a. wynika jednoznaczny obowiązek wyjaśniania stronom zasadności przesłanek rozstrzygnięcia, którymi kierował się organ przy załatwieniu sprawy. Wyrazem realizacji tej zasady jest uzasadnienie decyzji, które stosownie do art. 107 § 3 k.p.a. - powinno przekonywać stronę o prawidłowości rozstrzygnięcia. Uzasadnienie faktyczne decyzji powinno zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione oraz dowodów, na których się oparł. Natomiast uzasadnienie prawne to wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. A zatem wypełnienie obowiązku zawarcia uzasadnienia faktycznego i prawnego decyzji wynikającego z art. 107 § 3 k.p.a. polega na powołaniu podstawy prawnej w każdej decyzji oraz na wszechstronnym wyjaśnieniu, dlaczego organ orzekający zastosował określony przepis. Ponadto ustalono, że wszystkie decyzje nie zawierały informacji o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń (art. 19 ust. 1 ustawy), jak również, że osoba, która pobrała nienależnie świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu (art. 23 ust. 1 ustawy).

Decyzje doręczano stronom zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach spraw znajdowały się dowody potwierdzające odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

3. Podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych

Zgodnie z Pani oświadczeniem z dnia 26 listopada 2018 r., jednostka kontrolowana w okresie świadczeniowym 2016/2017 dla 6 dłużników alimentacyjnych była organem właściwym dłużnika i wierzyciela, dla 16 dłużników alimentacyjnych była organem właściwym dłużnika, dla 14 dłużników alimentacyjnych była organem właściwym wierzyciela. W okresie świadczeniowym 2017/2018 jednostka kontrolowana była dla 7 dłużników alimentacyjnych organem właściwym dłużnika i wierzyciela, dla 13 dłużników alimentacyjnych organem właściwym dłużnika, zaś dla 15 organem właściwym wierzyciela. Natomiast w okresie świadczeniowym 2018/2019 jednostka kontrolowana dla 6 dłużników alimentacyjnych jest organem właściwym dłużnika i wierzyciela, dla 13 dłużników alimentacyjnych jest organem właściwym dłużnika, natomiast dla 12 dłużników alimentacyjnych jest organem właściwym wierzyciela. Ponadto oświadczyła Pani, że w okresie objętym kontrolą Ośrodek na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydatkował łącznie 279 200 zł.

W okresie świadczeniowym 2016/2017 wypłacono kwotę 134 400 zł. Z tej kwoty od dłużników alimentacyjnych, tylko za pośrednictwem komorników sądowych, wyegzekwowano kwotę 26 147,42 zł, co stanowiło 19,45 % wszystkich wypłaconych w tym okresie świadczeń. Kwoty zwrócone bezpośrednio przez dłużników alimentacyjnych wynoszą 150 zł, co stanowiło 0,11 % wszystkich wypłaconych w tym okresie świadczeń.

W kolejnym okresie świadczeniowym, tj. 2017/2018, wypłacono kwotę 123 600 zł, natomiast wyegzekwowano, tylko za pośrednictwem komorników sądowych, kwotę 52 450,24 zł, co stanowiło 42,44 % wszystkich wypłaconych w tym okresie świadczeń. Kwoty zwrócone bezpośrednio przez dłużników alimentacyjnych wynoszą 300 zł, co stanowiło 0,24 % wszystkich wypłaconych w tym okresie świadczeń.

W obecnym okresie świadczeniowym, tj. 2018/2019, wypłacono kwotę 21 200 zł, natomiast wyegzekwowano za pośrednictwem komorników sądowych, kwotę 4 041,83 zł, co stanowi 19,07 % wszystkich wypłaconych w tym okresie świadczeń. Natomiast kwoty zwrócone bezpośrednio przez dłużników alimentacyjnych wynoszą 0 zł.

W okresie świadczeniowym 2016/2017 wydano 2 decyzje w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, natomiast w okresie świadczeniowym 2017/2018 i 2018/2019 nie wydano takich decyzji.

Kontroli poddano losowo wybrane akta 20² dłużników alimentacyjnych, dla których jednostka kontrolowana w 13 sprawach była organem właściwym dłużnika, zaś w 7 sprawach była organem właściwym dłużnika i wierzyciela.

We wszystkich badanych sprawach, jednostka kontrolowana wezwwała dłużników alimentacyjnych na wywiady alimentacyjne, przy czym w 13 sprawach miało to miejsce po otrzymaniu wniosków o podjęcie działań wobec dłużników od organów właściwych wierzycieli, zaś w 7 sprawach po wydaniu decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Po otrzymaniu wniosków o podjęcie działań bądź wydaniu decyzji przyznających świadczenia – do dłużników alimentacyjnych wystosowano wezwania na wywiad, które w 14 skontrolowanych sprawach dokonywane były z nieuzasadnioną zwłoką (po miesiącu, dwóch, a nawet trzech). W 18 sprawach dłużnicy alimentacyjni w terminie wskazanym w wezwaniu zgłosili się do jednostki kontrolowanej w celu przeprowadzenia z nimi wywiadu i odebrania od nich oświadczenia majątkowego. W 4 sprawach o nr.: GOPS.4741.3.2017, GOPS.4741.26.2017, GOPS.4741.32.2017 i GOPS.4741.21.2018 dłużnicy alimentacyjni mieli ustalony stopień niepełnosprawności, pobierali zasiłek stały (jeden z nich również zasiłek pielęgnacyjny). Natomiast w kolejnych 3 sprawach (GOPS.4741.33.2017, GOPS.4741.29.2018 oraz GOPS.4741.33.2018) dłużnicy alimentacyjni byli zatrudnieni. Dwóch bezrobotnych dłużników alimentacyjnych niezwłocznie po przeprowadzeniu wywiadu i odebraniu oświadczenia majątkowego podjęło zatrudnienie (GOPS.4741.27.2017 i GOPS.4741.3.2018), natomiast jeden dłużnik po dwóch miesiącach (GOPS.4741.20.2017). W 7 sprawach (GOPS.4741.13.2017, GOPS.4741.20.2017, GOPS.4741.7.2016, GOPS.4741.38.2017, GOPS.4741.3.2018, GOPS.4741.8.2018 i GOPS.4741.11.2018) dłużnicy alimentacyjni byli zarejestrowani w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotni, natomiast w 2 sprawach kontrolowana jednostka zobowiązała ich do rejestracji w powiatowym urzędzie pracy.

Informacje o ustalonej sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużników, bez zwłoki przekazywano komornikom sądowym oraz organom właściwym wierzycieli. Terminowo również przekazywano komornikom sądowym i organom właściwym wierzycieli informacje wynikające z dokonanych ustaleń, które miały istotny wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W 8 sprawach niezwłocznie skierowano wnioski do urzędu pracy o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej bezrobotnych dłużników alimentacyjnych. We wszystkich tych sprawach otrzymano odpowiedź z powiatowego urzędu pracy, że brak jest ofert pracy zgodnych z kwalifikacjami bezrobotnych dłużników.

² Akta spraw dłużników alimentacyjnych: GOPS.4741.3.2017, GOPS.4741.10.2017, GOPS.4741.13.2017, GOPS.4741.27.2017, GOPS.4741.20.2017, GOPS.4741.7.2016, GOPS.4741.37.2017, GOPS.4741.26.2017, GOPS.4741.32.2017, GOPS.4741.38.2017, GOPS.4741.33.2017, GOPS.4741.3.2018, GOPS.4741.6.2018, GOPS.4741.8.2018, GOPS.4741.11.2018, GOPS.4741.12.2018, GOPS.4741.21.2018, GOPS.4741.28.2018, GOPS.4741.29.2018 i GOPS.4741.33.2018.

W 1 sprawie GOPS.4741.37.2017 dłużnik alimentacyjny nie podjął współpracy, tzn. nie zgłosił się na wywiad alimentacyjny w terminie wskazanym w wezwaniu. Jednostka kontrolowana niezwłocznie podjęła następujące działania: po niestawieniu się na wywiad, wszczęła postępowanie w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań, wystąpiła do komornika sądowego o informację w zakresie wywiązywania się przez okres ostatnich 6 miesięcy z zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów, po uzyskaniu informacji potwierdzającej, że dłużnik nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań, zakończono postępowanie i wydano decyzję administracyjną w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (nr GOPS.4741.37.2017 z dnia 28.09.2017 r). Po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienia do kierowania pojazdami oraz po nabyciu przez wskazaną decyzją cech ostateczności, skierowano do właściwego starosty wnioski o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu, dołączając do niego odpis tejże decyzji. Skierowano także wnioski do prokuratury o ściganie za przestępstwo z art. 209 k.k. W kolejnym okresie świadczeniowym ten sam dłużnik nie stawiał się na wywiad i nie złożył oświadczenia o stanie majątkowym, niezwłocznie poinformowano organ właściwy wierzyciela i komornika sądowego o tym fakcie. Z uwagi, że decyzja nr GOPS.4741.37.2017 z 28.09.2017 r. pozostaje w mocy Organ nie wszczął postępowania w celu uznania ww. dłużnika za uchylającego się od zobowiązań, co jest zgodnie z przepisem art. 5a ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika, wezwano go celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego. W związku z brakiem stawienia postąpiono analogicznie jak poprzednio.

Badana decyzja administracyjna w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych została wydana zgodnie z wymogami art. 107 k.p.a. Decyzja zawierała w szczególności oznaczenie organu właściwego, tj. Wójta Gminy Wąsewo, oznaczenie strony, datę wydania, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie o możliwości, terminie i sposobie wniesienia odwołania oraz o możliwości i skutkach zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, o czym stanowi art. 127a k.p.a., a także podpis osoby upoważnionej do ich wydania.

Poddana analizie decyzja, o której mowa wyżej, nie została jednak wydana w terminach zgodnych z przepisami art. 35 k.p.a. Organ, na podstawie art. 36 § 1 k.p.a., jest zobowiązany zawiadomić stronę, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Pomimo otrzymania informacji od komornika sądowego w dniu 23.08.2017 r., decyzja w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych wydana została dopiero w dniu 28.09.2017 r.

Decyzję doręczono stronie zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 k.p.a. W aktach sprawy (GOPS.4741.37.2017) znajdował się dowód potwierdzający odbiór decyzji przez stronę ze wskazaniem daty doręczenia, stosownie do zapisu art. 46 § 1 k.p.a.

Jednostka kontrolowana, jako organ właściwy dłużnika, w badanych sprawach, działania dotyczące wezwania na wywiad podejmowała w sposób nieterminowy, tj. niezgodny z przepisem art. 12 ust. 2 k.p.a. Natomiast dalsze działania wynikające z podejmowania działań aktywizujących wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone były prawidłowo, w sposób rzetelny i adekwatny do zaistniałej sytuacji.

Za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Pani jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wąsewie oraz pracownik realizujący kontrolowane zagadnienia.

Przedstawiając powyższe ustalenia, zobowiązuję Panią Kierownik do podjęcia następujących działań:

1. Podjąć działania w celu wyeliminowania z obiegu prawnego upoważnienia wydanego na podstawie nieobowiązującego od 14 czerwca 2010 r. art. 4 ust. 3 ustawy do przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego w postępowaniu z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
2. Dokonać korekty wadliwego upoważnienia dla pracownika realizującego zadania wynikające z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2018 r., poz. 554, z późn. zm.) do przekazywania do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, zgodnie z art. 8c w związku z art. 8a ustawy.
3. Występując z wnioskiem do organu właściwego, tj. wójta gminy o udzielenie upoważnień pracownikom realizującym zadania określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wskazywać prawidłową podstawę prawną.
4. Decyzje administracyjne wydawać zgodnie z art. 107 § 1-3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, z późn. zm.), tj. uzasadniać je prawnie i faktycznie. W przypadku odstępowania od uzasadnienia w decyzjach w całości spełniających żądanie strony, w podstawie prawnej oraz pod rozstrzygnięciem wskazywać art. 107 § 4 k.p.a. W decyzjach zawierać również informację o konieczności zgłaszania przez stronę wszelkich zmian mających wpływ na prawo do świadczeń (art. 19 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów), jak też że osoba, która pobrała nienależne świadczenia jest obowiązana do ich zwrotu (art. 23 ust. 1 ustawy).
5. W sprawach, w których mają zastosowanie przepisy art. 29 ustawy, wysokość świadczenia przysługującego za niepełny miesiąc określać w rozstrzygnięciu decyzji od dnia ustalonego orzeczeniem sądu, natomiast w uzasadnieniu decyzji dokładnie wyjaśniać dlaczego zapadło takie, a nie inne rozstrzygnięcie.
6. Dokonać **zwrotu na konto Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie dotacji pobranej w nadmiernej wysokości, tj. w kwocie 17,70 zł** z tytułu wypłaconego świadczenia przyznanego decyzją nr GOPS.4740.17.2016 z dnia 15.03.2017 r., w której błędnie ustalono wysokość przysługującego za ten miesiąc świadczenia wraz z odsetkami określonej jak dla zaległości podatkowych liczonymi **od dnia 17 grudnia 2018 r.**, zgodnie z art. 169 ust. 1 pkt 2 i ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.).
7. Decyzje administracyjne w sprawie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych wydawać w terminach zgodnych z przepisami art. 35 k.p.a., a w sytuacjach niezafatwienia sprawy w terminie, na podstawie art. 36 § 1 k.p.a. zawiadamiać stronę podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zafatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

8. Po otrzymaniu wniosków o podjęcie działań, bądź wydaniu decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego, bez zbędnej zwłoki wzywać dłużników alimentacyjnych w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odbierania oświadczenia majątkowego.

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Anna Karpińska
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

Pan Rafał Kowalczyk
Wójt Gminy Wąsewo